

Gemeente Winterswijk

Managementletter 2024

12 november 2024 | definitief

Bedankt voor het vertrouwen

Aan het College van B&W van de gemeente Winterswijk

Doetinchem, 12 november 2024
367201/HdF/NK

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening over het kalenderjaar 2024 van uw organisatie hebben we een interimcontrole uitgevoerd. Naar aanleiding van deze controle ontvangt u onze bevindingen en aanbevelingen, die dienen als constructieve input voor de directie als onderdeel van het continue proces van het veranderen en verbeteren van de beheersing van uw organisatie. We hebben met een aangegeven dat opvolging van deze aanbevelingen nodig is volgens onze accountantscontrole.

Onze interimcontrole voldoet aan het Nederlands recht en de geldende controlestandaarden. We benadrukken dat onze controle niet specifiek gericht is op fraudeopsporing. De verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude ligt bij de directie, niet bij de accountant. De accountant is wel verantwoordelijk voor het overwegen van fraudegerelateerde risico's in de controleplanning en -uitvoering. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de opdrachtbevestiging.

Tot slot bedanken we u voor uw medewerking en de goede samenwerking tijdens onze werkzaamheden.

Met vriendelijke groet,
Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

mw. H.G.J. de Feiter-Aalderink RA

Inhoudsopgave

Samenvatting

Aandachtspunten Raad

Algemene beheersing

Beheersing processen

Aandachtspunten jaarrekening

Actualiteiten en ontwikkelingen

Afsluiting

Samenvatting

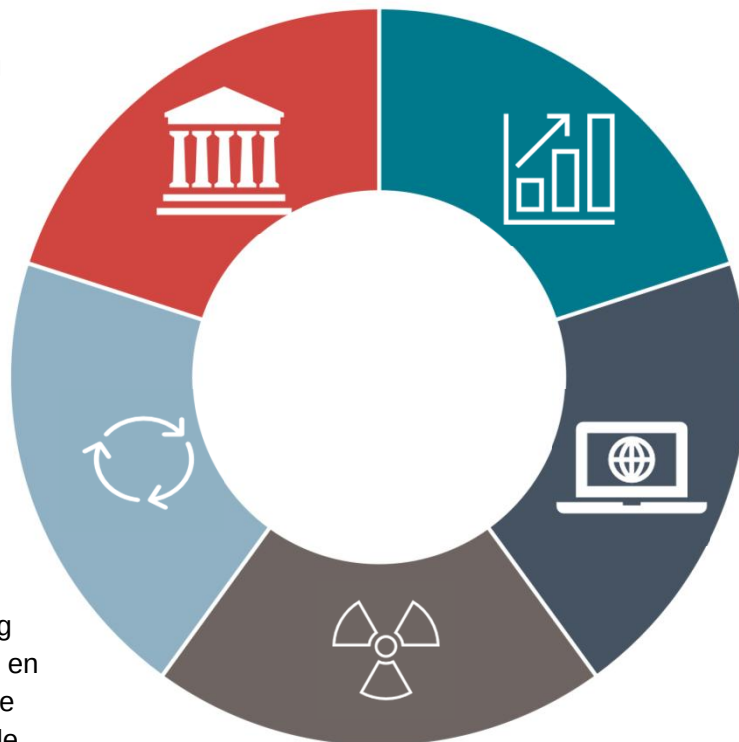
Ontwikkelingen in de organisatie

De tekorten van het ravijnjaar 2026 en verder zijn nog niet ingevuld met maatregelen. Door eventuele positieve ontwikkelingen in de algemene uitkering en een bijdrage uit de algemene reserve kan dit worden opgevangen.

In 2024 heeft een herziening van de organisatie plaats gevonden met een indeling in 3 domeinen. Voor zover mogelijk zijn de functies van domeinmanager vast ingevuld. Een deel van de managementlaag is op tijdelijke basis ingevuld.

Beheersing processen

De interne beheersing vraagt aandacht. Door de herziening van de organisatie is er weinig opvolging gegeven van de adviezen uit de managementletter en het accountantsverslag. Een punt van zorg is dat de mate van nauwkeurigheid in de volle breedte van de organisatie beperkt is. Het gebrek aan precisie kan gevolgen hebben voor de kwaliteit en de betrouwbaarheid van de financiële verslaglegging.

Planning en control cyclus

Het resultaat 2024 was begroot op plus € 0,2 miljoen. Bij de bestuursrapportage is dit bijgesteld naar een tekort van € 0,3 miljoen. De septembercirculaire zal dit tekort opheffen.

IT en informatiebeveiliging

De voorbereiding op NIS2, de nieuwe cybersecurity-wet, heeft een inventarisatie van de stand van zaken als gevolg van het vertrek van de CISO. Het IT-beleid heeft actualisatie. De autorisaties van de verschillende (oud)medewerkers ook.

Top 3-risico's voor de jaarrekening

1. Basis op orde voor het opstellen van de jaarrekening
2. Prestatieleveringen inkoop
3. Prestatieleveringen WMO en Jeugd

Aandachtspunten van de Raad

Hierna geven wij een toelichting op de aandachtspunten voor de controle 2024 zoals deze zijn meegegeven door de financiële raadscommissie namens de Raad. Deze aandachtspunten zijn een nadere toelichting op de standaard controleopdracht. Van de financiële raadscommissie hebben wij 2 aandachtspunten meegekregen.

1. **Doorgeschoven budgetten en kredieten / onder-uitputting;**
2. **Financiële gevolgen en risico's vanuit het hoofdlijnenakkoord / regeerakkoord vanuit Rijk.**

Aandachtspunten van de Raad

1. Doorgeschoven budgetten en kredieten / onder-uitputting;

A] Doorgeschoven exploitatie budgetten

Jaarlijks wordt gemiddeld € 5 miljoen budget doorgeschoven naar het volgende jaar. Deze niet-bestede bedragen worden vanaf 2020 in de bestemmingsreserve 'doorgeschoven budgetten' gedoteerd om in het jaar daarop volgend weer hier aan worden onttrokken.

P&C document	2020	2021	2022	2023
Overheveling bij de 2e prognose	€ 4.444	€ 2.834	€ 1.820	€ 2.353
Overheveling bij de jaarrekening	€ 514	€ 1.644	€ 5.061	€ 3.229
Totaal	€ 4.958	€ 4.478	€ 6.881	€ 5.582

Per programma	2020*	2021	2022	2023
Programma 1 Sociaal krachtig Winterswijk		€ 306	€ 142	€ 247
Programma 2 Meedoen in Winterswijk		€ 1.637	€ 2.733	€ 122
Programma 3 Werkend Winterswijk		€ 1.846	€ 2.686	€ 4.152
Programma 4 Bestuurlijk Winterswijk		€ 691	€ 1.320	€ 1.057
Programma 5 Inkomsten van Winterswijk		€ -	€ -	€ 4
Totaal	€ -	€ 4.479	€ 6.881	€ 5.582

[*] In 2020 was er nog sprake van 13 programma's.

Er vindt een inhoudelijke beoordeling naar oorzaak, noodzaak en realisatie-gehalte door het College van B&W plaats voorafgaand aan het doorschuiven van de budgetten.

De aard van de posten die niet zijn besteed en noodzakelijk zijn voor een volgend jaar, was in 2023 voor € 2,5 miljoen hetzelfde als in 2022.

De oorzaken van het niet-besteden van budgetten betreffen zowel interne als externe factoren. Een aantal terugkerende budgetten:

Terugkerende overhevelingen budget	2021	2022	2023
Bijdrage aan Stichting Terra Temporalis		€ 1.000	€ 1.000
Kleiput (verondieping/afdekken)		€ 467	€ 425
Project Dennenoord		€ 405	€ 391
Informatiebeveiliging		€ 198	€ 222
Klimaatadaptatie		€ 105	€ 161
Project Woow (voorbereidingsbudget)		€ 262	€ 160
Beleids omgevingsvisie		€ 120	€ 100
Herstelplan Coronacrisis	€ 618	€ 483	
Cofinanciering Regio Deal Achterhoek	€ 240	€ 368	
Opgave centrum	€ 123	€ 110	
Transitievisie warmte	€ 180	€ 100	

In de tweede financiële prognose wordt een toelichting gegeven over de doorgeschoven budgetten. Bij de jaarrekening ontbreekt deze toelichting en wordt per programma een aantal doorschuivingen vermeld, maar die tellen niet op tot het totaal van de doorgeschoven budgetten in 2023.

Op grond van deze beoordeling adviseren wij u het volgende:

- een analyse op te stellen naar de oorzaken van de doorgeschoven budgetten;
- iedere dotatie in de 2e prognose of in de jaarrekening te voorzien van een korte toelichting voor de raad;
- In de jaarrekening een specificatie op te nemen bij de bestemmingsreserve doorgeschoven budgetten van alle onttrekkingen en dotaties.

Aandachtspunten van de Raad

B] Doorgeschoven kredieten / onder-uitputting

Het verloop van kredieten door de verschillende P&C documenten in de loop der jaren is onnavolgbaar als gevolg van de wisselingen in de presentatie van de kredieten en het aggregatieniveau. Een voorbeeld: in de begroting 2024 zijn er 31 kredieten terwijl dit er in de begroting 2025 nog maar 6 zijn.

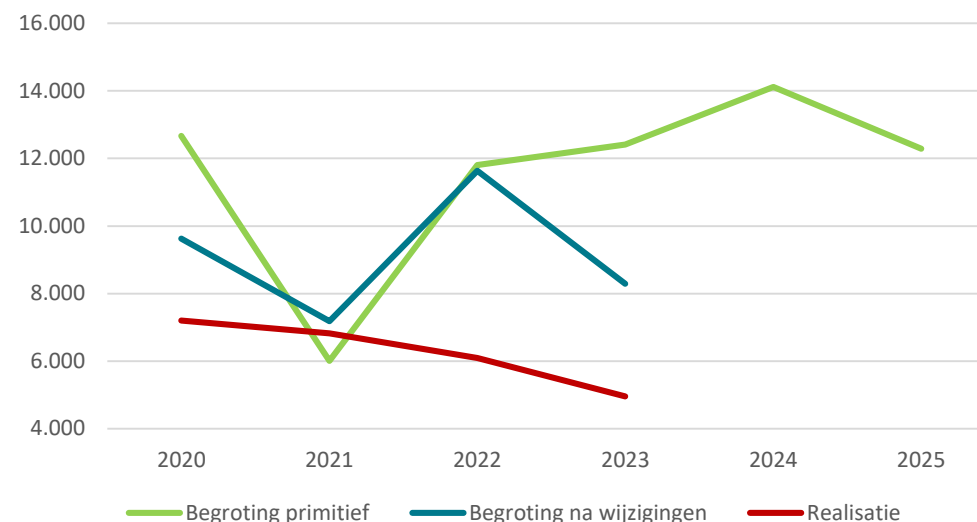
De kredieten worden voor maximaal twee jaar beschikbaar gesteld. Het niet benutte krediet wordt doorgeschoven naar het volgende jaar. Jaarlijks wordt hier in de bestuursrapportage en in de jaarrekening een voorstel toe gedaan.

Het verschil tussen wat beschikbaar is en wat daadwerkelijk wordt uitgegeven is de afgelopen jaren groter geworden, zoals ook zichtbaar in de grafiek hiernaast. In 2024 wordt bijvoorbeeld € 12,3 miljoen aan kredieten overgeheveld, waarvan € 8,8 miljoen al voor de jaarrekening van 2023 was doorgeschoven. Deze € 8,8 miljoen is niet zichtbaar in de jaarstukken.

Op grond van deze beoordeling adviseren wij u het volgende:

- Een consistente lijn in de presentatie van kredieten te waarborgen door duidelijke en uniforme rapportages in alle P&C documenten op te nemen;
- De krediet-overzichten in te richten op het niveau van de raadsbesluiten van de betreffende kredieten zodat de koppeling hiermee te maken is;
- Kredieten voor meerdere jaren toe te kennen op basis van een realistische inschatting in de tijd;
- Alleen bij de jaarrekening te besluiten tot open laten van het krediet of afsluiten;
- Geen tussentijdse overhevelingen van kredieten toe te passen.

Kredietenverloop (x €1.000)

Aandachtspunten van de Raad

2. Financiële gevolgen en risico's regeerakkoord vanuit Rijk

Het jaar 2026 wordt ook wel het ravijnjaar genoemd, omdat het bestaande systeem voor de financiering van gemeenten eind 2025 afloopt en het nieuwe systeem pas in 2027 van start gaat. Dit creëert een jaar van financiële onzekerheid. De hoogte van de berekening van de algemene uitkering gekoppeld aan de nominale ontwikkeling van het BBP. De koppeling tussen de rijksuitgaven en het gemeentefonds komt te vervallen. Er wordt een structurele korting van € 2,3 miljard in 2026 verwacht in het totaal beschikbare gemeentefonds.

Er zijn nog veel onduidelijkheden over de overgangsmaatregelen die moeten helpen de financiële kloof te overbruggen. Dit zorgt voor extra onzekerheid en druk op de gemeentelijke budgetten. Daarnaast staan gemeenten voor grote uitdagingen zoals woningbouw, energietransitie en zorg, die aanzienlijke investeringen vereisen. De financiële onzekerheid maakt het moeilijker om deze opgaven aan te pakken.

In de rijksbegroting 2025 zijn een aantal punten opgenomen die mogelijk gevolgen hebben voor gemeenten.

- Gemeenten kunnen hun betaalde BTW terugvorderen via het BTW-compensatiefonds, maar er zijn zorgen over de toekomstige vrijval van middelen.
- Om de woonlasten te beperken wordt de OZB gemaximeerd.
- Er komt een extra volume-acces voor de Wmo en een beperking aan het volume-acces voor beschermd wonen.
- De sanering van specifieke uitkeringen betekent dat deze kunnen worden overgeheveld naar de algemene uitkering of naar een decentralisatie uitkering. Er wordt een generieke budgetkorting van 10% doorgevoerd op specifieke uitkeringen, wat de haalbaarheid van beleidsdoelen beïnvloedt.

- Het kabinet wil burgerinitiatieven stimuleren en juridische belemmeringen wegnemen, en gemeenten moeten participatieverordeningen opstellen om inwoners te betrekken bij beleid.
- Er komt een wetsvoorstel voor verplichte risicoanalyses integriteit voor kandidaat-bestuurders.
- Gemeenten ontvangen middelen voor onderwijsachterstandenbeleid, maar er zijn zorgen over de toekomstige financiering.
- Gemeenten krijgen structureel extra geld voor bibliotheken, met een zorgplicht.
- Er worden geen extra middelen vrijgemaakt voor gemeentelijke infrastructuur en er is geen structurele financiering voor klimaatadaptatie.
- Het kabinet wil het ondernemingsklimaat versterken door lastenverlichting en betere toegang tot financiering en werkt aan een rijksbrede arbeidsmarktagenda om de krapte aan te pakken.
- Het kabinet houdt vast aan de klimaatdoelen.
- Het kabinet wil de bestaanszekerheid vergroten door werkzekerheid, inkomenszekerheid en betaalbaar wonen.
- Er komt een wetsvoorstel voor meer werkzekerheid voor flexwerkers en zelfstandigen.
- Het kabinet wil de inzet in de Hervormingsagenda Jeugd voortzetten en werkt aan een nieuwe bekostigingssystematiek voor de Wmo.
- Het kabinet gaat door met de intensivering van de aanpak van dakloosheid.
- Er komen 100.000 nieuwe woningen per jaar, waarvan twee derde betaalbaar, en het kabinet wil integrale gebiedsgerichte keuzes maken voor nu en in de toekomst.

Aandachtspunten van de Raad

Naast deze punten zijn er ook andere risico's die op gemeenten afkomen. De stijgende kosten in de jeugdzorg zijn al enkele jaren een zorgpunt en zullen naar verwachting blijven toenemen, wat grote gevolgen heeft voor de financiële stabiliteit en de kwaliteit van de jeugdzorg. Een belangrijke oorzaak van de stijgende kosten is de toename van het aantal jongeren dat gebruik maakt van jeugdzorg. Daarnaast hebben gemeenten beperkte sturingsmogelijkheden omdat aanspraken op jeugdzorg niet uitputtend beschreven zijn en aanbieders slechts indirect op kostenbeheersing aangesproken kunnen worden. Gemeenten hebben vaak geen goed zicht op de vraag naar jeugdzorg en de jeugdzorg heeft meerdere toegangspoorten, zoals huisartsen en Gecertificeerde Instellingen (GI's), waar gemeenten geen invloed op hebben. Dit maakt het moeilijk om de kosten effectief te beheersen.

Gemeenten zien zich ook geconfronteerd met grote maatschappelijke uitdagingen zoals woningnood, klimaatverandering en de energietransitie. Deze opgaven vereisen aanzienlijke investeringen en kunnen de financiële druk verder verhogen. De hoge inflatie en krapte op de arbeidsmarkt leggen daarnaast ook een grote druk op de gemeentelijke begrotingen. Door de decentralisatie van taken krijgen gemeenten steeds meer werkzaamheden toebedeeld zonder dat daar altijd voldoende financiële middelen tegenover staan.

Ondanks deze uitdagingen zijn er ook mogelijke kansen voor gemeenten om hun exploitatie te verbeteren.

- Gemeenten kunnen onderzoeken hoe ze hun eigen inkomsten kunnen diversifiëren, bijvoorbeeld door efficiënter gebruik te maken van gemeentelijke eigendommen, zoals het verhuren van vastgoed, of door innovatieve financieringsmethoden te implementeren.

- Het kabinet heeft aangegeven bereid te zijn om met gemeenten in gesprek te gaan over de uitvoerbaarheid van ambities, zoals op het gebied van wonen en bestaanszekerheid. Dit biedt kansen voor gemeenten om extra middelen te verkrijgen en gezamenlijke projecten te realiseren.
- Door processen te optimaliseren en administratieve lasten te verminderen, kunnen gemeenten kosten besparen, bijvoorbeeld door digitalisering van diensten en het verbeteren van interne processen.
- Gemeenten kunnen ook profiteren van specifieke uitkeringen die door het Rijk worden verstrekt voor bepaalde projecten, die kunnen worden overgeheveld naar de algemene uitkering of een bijzondere fondsuitkering, wat meer flexibiliteit biedt in het gebruik van deze middelen.
- Door vooruit te plannen en slimme, data-gedreven beslissingen te nemen, kunnen gemeenten beter inspelen op toekomstige financiële uitdagingen en de impact van verwachte tekorten in 2026 beheersen.

Aandachtspunten van de Raad

De gemeente Winterswijk heeft verschillende maatregelen genomen om het begrotingstekort voor de jaren 2026 en verder aan te pakken.

Hier zijn enkele belangrijke stappen die zijn ondernomen:

- **Bezuinigingsmaatregelen:** Winterswijk heeft al in eerdere begrotingen rekening gehouden met toekomstige kortingen op rijksbijdragen en heeft een pakket aan bezuinigingsmaatregelen in de begroting 2024 doorgevoerd.
- **Opschalingskorting:** Hoewel de opschalingskorting pas vanaf 2026 definitief wordt geschrapt, heeft Winterswijk vooruitlopend op deze wijziging al maatregelen genomen om de impact te dempen. Dit betekent dat de gemeente in haar financiële planning voor 2025 en verder al rekening houdt met de extra middelen die beschikbaar zullen komen door het schrappen van de opschalingskorting.
- **Behoud van Voorzieningen:** De gemeente heeft € 10 miljoen vrijgemaakt om bestaande voorzieningen en lokale initiatieven te behouden. Dit omvat onder andere investeringen in culturele instellingen, sportfaciliteiten en onderwijs.
- **Regionale Samenwerking:** Winterswijk werkt samen met omliggende gemeenten om kosten te delen en efficiënter te werken. Dit helpt om de financiële druk te verlichten en gezamenlijke oplossingen te vinden voor regionale uitdagingen.
- **Lokale Initiatieven en Innovaties:** De gemeente ondersteunt lokale initiatieven en innovatieve projecten die bijdragen aan de economische en sociale ontwikkeling van Winterswijk.

Voor de uitwerking van het ravijnjaar en verder door gemeente Winterswijk specifiek wordt verwezen naar de algemene ontwikkelingen in deze managementletter.

Algemene beheersing

Ons beeld van de organisatie

Planning en control cyclus

IT en informatiebeveiliging

Rechtmatigheidsverantwoording

Algemene beheersing: ons beeld van de organisatie

Algemeen

In juli 2024 is het nieuwe organisatiebesluit vastgesteld waarin de hoofdlijnen van de inrichting van de organisatie is geregeld. De organisatie is ingedeeld in 3 domeinen: bedrijfsvoering & dienstverlening, sociaal en fysiek. In de nieuwe organisatiestructuur zijn | 3 domeinmanagers benoemd. De gemeentesecretaris en de domeinmanagers vormen het directieteam / directieberaad. Het directieteam wordt geadviseerd door de concerncontroller en de strategisch HR-adviseur.

Per domein zijn 2 teammanagers aangesteld, deels vast ingevuld en deels ingehuurd medewerkers. De positie van concerncontroller is tijdelijk ingevuld.

De griffier heeft een tijdelijke rol vervuld bij de gemeente Oost Gelre en er heeft een wisseling plaats gevonden in de rol van gemeentesecretaris.

Wij adviseren u deze invulling juist te verwerken in de WNT verantwoording in de jaarrekening. !

Vanwege de prioriteit die is gegeven aan de inrichting van de herziening van de organisatie en het vervullen van de nieuwe functies, is de aandacht voor interne beheersing tijdelijk opgeschort. Dit was noodzakelijk omdat eerst de juiste personen op de juiste posities geplaatst moesten worden.

Er is in 2024 dan ook nog geen verbetering op het gebied van interne beheersing ten opzichte van 2023. Een belangrijk aandachtspunt blijft de mate van nauwkeurigheid binnen de gehele organisatie, welke nog steeds beperkt is. Dit gebrek aan precisie kan de kwaliteit en betrouwbaarheid van de financiële rapportages negatief beïnvloeden.

Een aantal adviezen uit de managementletter 2023 en het accountantsverslag van 2023 zijn in behandeling, maar vragen de noodzakelijke aandacht om daadwerkelijk tot uitvoering en concrete acties te komen. De meeste adviezen zijn nog niet opgepakt.

Inschrijving Kamer van Koophandel

In de huidige inschrijving van de Kamer van Koophandel staan een aantal personen als gevolmachtigde vermeld. Een aantal van deze personen zijn niet meer werkzaam bij de gemeente Winterswijk. Onjuiste of ontbrekende inschrijvingen kunnen leiden tot juridische complicaties. De gemeente kan boetes krijgen opgelegd voor het niet naleven van de wettelijke verplichtingen.

Wij adviseren u de inschrijving bij de Kamer van Koophandel aan te passen aan de actuele situatie.

IV3 en de begroting

IV3 is een rapportage waarin gemeenten hun financiële gegevens uniform en gedetailleerd aanleveren aan het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Het indienen van de IV3-rapportage is wettelijk verplicht. Dit zorgt ervoor dat alle gemeenten op een uniforme manier hun financiële gegevens rapporteren. Door uniforme rapportage kunnen de financiële gegevens van verschillende gemeenten met elkaar vergeleken worden. Dit helpt bij het identificeren van trends en het nemen van geïnformeerde beslissingen op nationaal en regionaal niveau. De afnemers van deze financiële informatie zijn onder meer de financiële toezichthouder, de Europese Unie, het ministerie van BZK en het CBS.

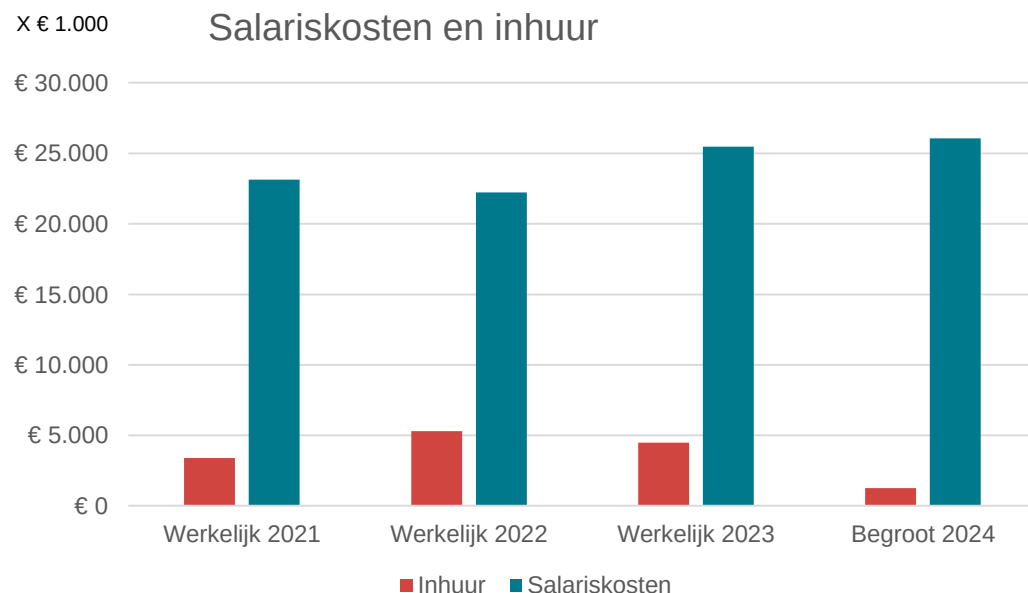
Wij adviseren u, in het verlengde van onze adviezen in voorgaande jaren, de te verstrekken informatie aan het CBS in overeenstemming te brengen met de begroting en de jaarstukken. !

Algemene beheersing: ons beeld van de organisatie

Inhuur en wet DBA

Afgelopen jaren zijn de tekorten op de arbeidsmarkt toegenomen. Het gevolg is dat gemeenten (meer) gebruik maken van inhuur. Dit kan zowel via uitzendbureaus als door het gebruik van zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers). Gemiddeld wordt 17% van de loonsom aan inhuur besteed. In 2023 is het percentage inhuur 15% bij uw gemeente. In de grafiek hieronder zijn de kosten van inhuur van de afgelopen jaren bij uw gemeente weergegeven.

Uw organisatie beschikt niet over inhuurbeleid. Een beleid voor inhuur kan een strategische visie bevatten op de rol van externe inhuur, duidelijke definities en kaders, en criteria voor het beslissen over inhuur. Richtlijnen voor de maximale duur en beloning van inhuurcontracten zijn van belang om de naleving van wet- en regelgeving te waarborgen. In dit beleid is het ook raadzaam om mechanismen voor evaluatie en monitoring op te nemen. Daarnaast is het belangrijk om strategieën te hebben voor het behouden van kennis en ervaring van ingehuurd krachten binnen de organisatie.

Wij adviseren u beleid op te stellen inzake het inhuren van personeel.

De beslissing om in te huren wordt voorgedragen door de teammanager aan het directiebestuur. Het directiebestuur besluit. Ingehuurd medewerkers moeten altijd een integriteitsverklaring tekenen. De inhuur wordt geregistreerd in Excel en in E-HRM.

Wij adviseren u periodiek inhuur op de agenda van het directiebestuur te agenderen en daarbij de prognose voor de totale kosten en de omvang van de inhuur te bespreken.

De aanbesteding van inhuur gaat in een aantal gevallen via het dynamische aankoopstelsel Werken in Gelderland. Dit staat gelijk aan een Europese aanbesteding. Daarnaast zijn twee mantelovereenkomsten afgesloten met uitzendbureaus.

Wij adviseren u bij eventuele verlengingen van opdrachten aandacht te hebben voor overschrijding van de drempel voor Europese aanbestedingen.

Algemene beheersing: ons beeld van de organisatie

Bij uw gemeente worden zzp'ers ingehuurd. De Wet DBA (Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties) bepaalt of iemand als zelfstandige of werknemer werkt. Dit gebeurt via een contract tussen opdrachtgever en zelfstandige. De Belastingdienst controleert of er geen werkgever-werknemerrelatie is. Als dit wel zo is, kunnen er achteraf belastingen en premies worden geëist. Tot op heden werd de wet niet gehandhaafd. Vanaf 1 januari 2025 gebeurt dit wel. De verwachting is dat in 2025 nog niet te streng wordt opgetreden door de Belastingdienst. Ook komt er een nieuwe wet, de Wet VBAR, die duidelijker maakt wanneer iemand als zelfstandige of als werknemer wordt gezien. Deze veranderingen zijn bedoeld om schijnzelfstandigheid tegen te gaan.

Wij adviseren u de beoordeling op de mogelijkheid van fictieve arbeidsrelaties aan te scherpen.

Doelmatigheidsonderzoeken

In 2024 zijn evenals voorgaande jaren, geen doelmatigheidsonderzoeken in het kader van artikel 213a Gemeentewet als zodanig benoemd. In de verordening over deze onderzoeken wordt gesteld dat deze periodiek worden uitgevoerd. De organisatie heeft aangegeven hieraan geen prioriteit te geven. Dat is niet rechtmatig.

Wij adviseren u de verordening in overeenstemming met de praktijk te brengen.

Fraude en integriteit

Uw organisatie heeft de verantwoordelijkheid om publiek geld zorgvuldig en rechtmatig te besteden. Dit betekent dat misbruik of oneigenlijk gebruik zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Door een frauderisicoanalyse op te stellen en een beleid voor misbruik en oneigenlijk gebruik te formuleren, kan de organisatie haar weerbaarheid tegen misbruik en oneigenlijk gebruik vergroten, financiële rechtmatigheid waarborgen, publieke verantwoording versterken en dienstverlening verbeteren.

Fraude risico analyse

Om de risico's van misbruik en oneigenlijk gebruik in kaart te brengen en te beheersen, kan een frauderisicoanalyse behulpzaam zijn. Een frauderisicoanalyse is een systematische methode om de kwetsbare processen, activiteiten en functies te identificeren, te beoordelen en te prioriteren. Op basis hiervan kan de organisatie passende maatregelen nemen om de preventie, detectie, respons en evaluatie van misbruik en oneigenlijk gebruik te verbeteren. Uw organisatie heeft ervoor gekozen geen fraude risico analyse op te stellen. In de controleplannen van de Verbijzonderde Interne Controle zijn de risico's van de processen benoemd en wordt aangegeven of dit een risico als gevolg van fraude zou kunnen zijn.

M&O beleid

Daarnaast is een optie om beleid voor misbruik en oneigenlijk gebruik vast te stellen. Dit bevat de visie, doelstellingen, kaders en verantwoordelijkheden voor het voorkomen en bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik in het sociaal domein. Het beleid voor misbruik en oneigenlijk gebruik geeft richting aan de uitvoering, controle en evaluatie van het M&O-beleid (misbruik en oneigenlijk gebruik) binnen de verschillende regelingen die de organisatie uitvoert of handhaaft.

Uw organisatie heeft een M&O beleid opgesteld (augustus 2023).

Algemene beheersing: ons beeld van de organisatie

Grondexploitaties

De afgelopen jaren zijn de activiteiten in de grondexploitaties landelijk toegenomen. Winterswijk heeft in 2024 ook voor diverse locaties plannen gemaakt.

De individuele projecten worden door projectleiders begeleid. Wij hebben u vorig jaar geadviseerd de contractuele verplichtingen in de grondexploitaties op te nemen in de financiële administratie zodat ten allen tijde real-time inzicht is in de nog te besteden ruimte per project. U heeft aangegeven dit niet op te volgen omdat er voldoende interne beheersing is op de bewaking van de budgetten.

Wij denken dat de beperkte omvang van de projectleiders (nu nog slechts 1) hier een risico in vormt. Dit maakt het proces van de grondexploitaties kwetsbaar.

Budgethoudersregeling

Het mandaat is vertaald in een budgethoudersregeling. Deze dateert uit 2013. Zoals wij in de managementletter van 2022 aangemerkt hebben, is deze aan vernieuwing toe. Er zijn op dit moment meer dan 60 budgethouders waarvan de toewijzing bij de teammanagers ligt.

Evenals voorgaand jaar adviseren wij u:

- *de budgethoudersregeling te actualiseren;*
- *een kritische beoordeling uit te voeren op de huidige inrichting van de budgethouders;*
- *de toekenning van budgethouders vast te leggen;*
- *inkoopverplichtingen alleen te laten aangaan budgethouders.*

Daarnaast adviseren wij u de autorisatie van de budgethouders te actualiseren op het huidige personeelsbestand.

Verbetering financiële administratie

In de loop van 2023 is een kwartiermaker financiële administratie ingehuurd, met als voornaamste taak het verbeteren van de financiële administratie.

De financiële administratie behoeft verbetering, met als doel om maandelijks teammanagers van adequate rapportages te voorzien, zodat altijd zicht is op de financiële voortgang, zonder enige twijfel over de juistheid van de cijfers en zodat de financiële risico's goed ingeschat kunnen worden.

Het plan van aanpak bevat de volgende onderdelen:

- Een maandafrluiting waarbij maandelijks onder meer tussenrekeningen worden beoordeeld en aansluitingen tussen subadministraties en de financiële administratie;
- De ontwikkeling van een nieuw rekeningschema;
- Het invoeren van een verplichtingenadministratie;
- Een heldere taakverdeling bij het opstellen van de planning en control documenten;
- Een integrale beoordeling van de juistheid van de materiële vaste activa in relatie tot de nota Waarderen en afschrijven.

Het project had een looptijd tot eind 2023. In 2024 is geen vervolg aan deze actiepunten gegeven.

Wij adviseren u toe te zien op een tijdige, juiste en volledige afronding van het project.

Algemene beheersing: ons beeld van de organisatie

Organisatie inkoop coördinatie

De gemeente Winterswijk heeft een eigen inkoopbeleid opgesteld in 2017. Het inkoopproces is gedecentraliseerd. 60 budgethouders zijn verantwoordelijk voor het budget. Elke medewerker mag goederen en diensten bestellen (omgekeerd mandaat). Er zijn geen duidelijke procedures voor de beheersing van de bestellingen en de inkoopactiviteiten. Duidelijke procedures kunnen ervoor zorgen dat er geen willekeurige beslissingen worden genomen en dat de financiële middelen effectief worden benut. De inkoopadviseur heeft een adviserende rol bij het onderhandelen, contracteren en beheren van leveranciersrelaties, maar geen besluitvormende rol. Om die adviserende rol goed te kunnen vervullen dienen de behoeften van de gemeente inzichtelijk te zijn. Er wordt geen gebruik gemaakt van inkoopsoftware om het inkoopproces te stroomlijnen en te automatiseren, vanaf het aanvragen van offertes tot en met het contractenbeheer.

Wij adviseren u:

- de inkoop coördinatie meer te centraliseren;
- minder budgethouders te onderkennen;
- ondersteunende software voor het gehele inkoopproces aan te schaffen;
- inkoopbehoeften in beeld te brengen;
- bestelmogelijkheden te beperken;
- preferente leveranciers in te stellen om inkoopvoordelen te behalen;
- een inkoopkalender op te stellen.

Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht geworden. De Omgevingswet vereenvoudigt en bundelt alle regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu en water in Nederland.

Het doel is om projecten sneller en gemakkelijker uit te voeren, met minder bureaucratie. Deze wet zorgt ervoor dat burgers, bedrijven en overheden beter kunnen samenwerken bij ruimtelijke ontwikkelingen. Om de Omgevingswet uit te kunnen uitvoeren hebben gemeenten verordeningen en processen moeten aanpassen. Een belangrijke nieuwe stap in het proces binnen deze wet is de participatie. De aanvrager kan de omgeving bij het project betrekken door middel van participatie. Uw gemeente heeft de verordeningen aangepast. Het proces is waar nodig ook aangepast.

Er wordt nu onderscheid gemaakt tussen een bouwtechnische aanvraag en een omgevingsplanactiviteit. Daarvoor wordt de bouwtechnische toets van het bouwwerk niet meer door de gemeente gedaan, maar door een kwaliteitstoetser. De gemeente legt hiervoor ook geen leges op. In de praktijk blijkt dat burgers niet altijd weten dat een kwaliteitstoetser moet worden ingeschakeld.

Voor de registratie van de omgevingsvergunningen wordt de software applicatie RX.Mission gebruikt. Er is geen geautomatiseerde koppeling tussen RX.Mission en de financiële administratie. De applicatie RX.Base biedt plansoftware voor de Omgevingswet. Deze applicatie is nog niet in gebruik genomen en bevindt zich nog in de testfase.

Wij adviseren u periodiek een aansluiting te maken tussen de verantwoorde omzet in RX.Mission en de financiële administratie.

Wij adviseren u een testomgeving voor RX.Mission en RX.Base in te richten en deze te scheiden van de productie-omgeving, waar de realisatie (straks) in wordt geregistreerd.

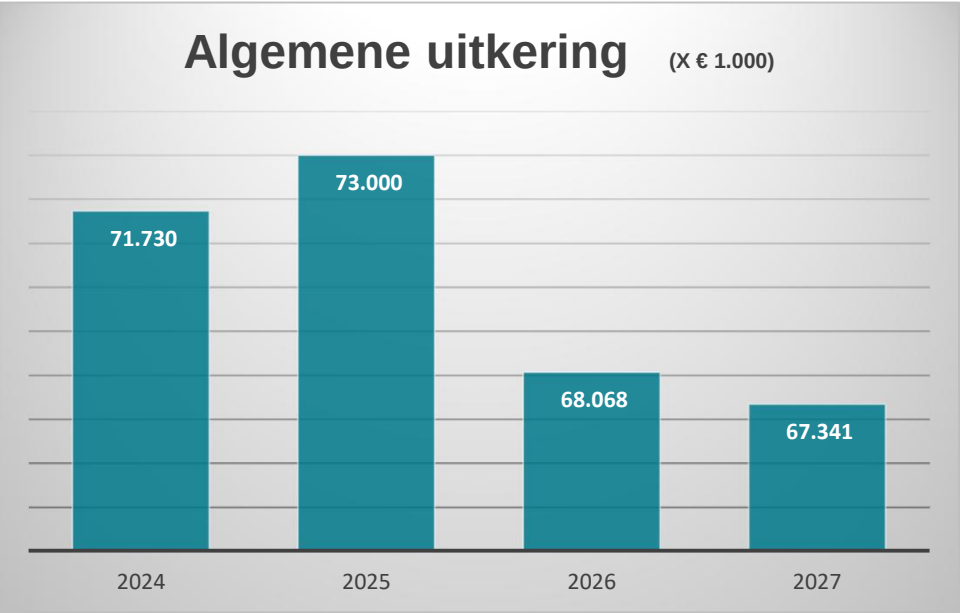
Wij adviseren u het aantal gebruikers in RX.Mission te reduceren naar een aantal dat werkelijk gebruik moet maken van RX.Mission.

Algemene beheersing: planning en control cyclus

Ravijnjaar

Zoals bij de aandachtspunten Raad is toegelicht is het “ravijnjaar” voor gemeenten in 2026 ontstaan door een overgangperiode tussen het huidige financiële systeem, dat in 2025 afloopt, en een nieuw systeem dat pas in 2027 van kracht wordt. Deze kloof leidt tot een aanzienlijke daling van inkomsten voor alle gemeenten, waardoor grote financiële tekorten kunnen ontstaan.

Aan de hand van de hiernaast getoonde grafiek is de ontwikkeling van de algemene uitkering zichtbaar voor de gemeente Winterswijk:

In de begroting 2024 laten de jaren 2026 en 2027 tekorten zien en in de begroting 2025 lopen deze tekorten nog verder op:

Exploitatie saldo na mutaties reserves			
Jaar	Begroting 2024		Begroting 2025
2025	€	1.979	€ 35
2026	€	-2.325	€ -3.525
2027	€	-3.199	€ -4.182
2028			€ -4.511

In de begroting van 2025 wordt gesteld dat de verdere herijking van het gemeentefonds en het benutten van de algemene reserve aanknopingspunten bieden om de tekorten te reduceren. In het voorjaar 2025 wordt aan de Raad een voorstel voorgelegd met een actualisatie van de financiële inzichten en eventueel te starten met een heroverwegingstraject. De omvang van de algemene reserve biedt de ruimte om de tekorten op te vangen.

Algemene beheersing: planning en control cyclus

De planning & control cyclus is van cruciaal belang voor het effectieve beheer en draagt bij aan het waarborgen van financiële transparantie en verantwoordingsplicht. Deze cyclus biedt de mogelijkheid om inzicht te krijgen in de financiële situatie van de organisatie en stelt de organisatie in staat om tijdig te reageren op zowel financiële uitdagingen als kansen.

Begroting 2024

Resultaat

Het resultaat in de primitieve begroting 2024 bedraagt € 185.000 na toevoegingen en onttrekkingen in de reserves. In de begroting zijn diverse bezuinigingstaakstellingen opgenomen voor 2024 maar niet concreet benoemd in bedragen. In de bestuursrapportage wordt gerapporteerd over de voortgang en de bijbehorende bedragen.

Wij adviseren u eventuele bezuinigingen in alle P&C documenten zo concreet mogelijk met bedragen te benoemen om dit proces navolgbaar te laten zijn.

Wij adviseren u de begroting in het Zaaksysteem te actualiseren naar de vastgestelde begroting, zodat overal de juiste begroting is vastgelegd.

Verplichte informatie uit BBV

Het BBV stelt een aantal eisen aan de begroting. Wij hebben uw begroting 2024 aan deze regels getoetst. Wij hebben vastgesteld dat de begroting in de basis voldoet aan de voorschriften uit het BBV.

Wij adviseren u de volgende ontbrekende informatie in de begroting 2026 op te nemen:

- een totaaloverzicht van baten en lasten per programma;
- een overzicht van de kosten overhead;
- de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen (verlofuren);

- een splitsing in de investeringen in economisch nut en maatschappelijk nut;
- een splitsing in structurele en incidentele onttrekkingen en dotaties reserves.

Het is belangrijk om inzage te hebben in het openstaand verlofsaldo, omdat dit helpt bij het effectief beheren van personeelsplanning en –kosten. Eind 2023 was er sprake van een stuwmeer aan verlof. In 2024 is aangedrongen op het opnemen van verlofuren en juiste registratie daarvan.

Wij adviseren u in de jaarrekening het openstaand verlofsaldo te analyseren en te verantwoorden. !

Beleidsindicatoren

In het Besluit Begroting en Verantwoording is in artikel 8 lid 3b vermeld dat in het programmaplan de verplichte beleidsindicatoren per programma moeten worden opgenomen. U heeft ervoor gekozen de verplichte beleidsindicatoren op te nemen in een bijlage.

Wij adviseren u in de bijlage beleidsindicator per beleidsindicator het bijbehorende programma te vermelden. !

Kengetallen

Wij adviseren u het kengetal 'grondexploitatie' te berekenen op de juiste basis, namelijk de baten exclusief onttrekkingen aan reserves. !

Algemene beheersing: planning en control cyclus

Tussentijdse informatievoorziening

De tussentijdse informatievoorziening maakt het mogelijk om de financiële prestaties regelmatig te evalueren en, indien nodig, bij te sturen. De tussentijdse informatievoorziening in uw organisatie bestaat uit een bestuursrapportage en een financiële prognose die aan de Raad wordt verstrekt. In de bestuursrapportage (juni 2024) is aangegeven dat het begrote resultaat daalt naar € 276.000 negatief. Hierin is rekening gehouden met een daling in de algemene uitkering van € 865.000. De septembercirculaire is nog niet verwerkt in de eerste bestuursrapportage. Daarmee wordt dit negatieve effect opgeheven.

Jaarrekening

In de jaarrekening wordt aan externe partijen verantwoording afgelegd over de financiële gezondheid en prestaties van de organisatie. Over de jaarrekening rapporteren wij in ons accountantsverslag.

Algemene beheersing: planning en control cyclus

Veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

In de controleverklaring rapporteren wij over de continuïteit van de gemeente, namelijk over de veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie. Voor uw organisatie hebben wij in dit kader de volgende aspecten beoordeeld:

- Het proces van risico-inschatting;
- De bepaling van het beschikbare weerstandvermogen;
- De omvang van het beschikbare weerstandvermogen ten opzichte van het benodigd weerstandvermogen;
- De uitkomsten van het toezicht door de provincie.

Nota weerstandvermogen

Een nota weerstandvermogen beschrijft hoe een gemeente haar financiële weerbaarheid beoordeelt en beheert door risico's te identificeren, te kwantificeren en te vergelijken met de beschikbare weerstandscapaciteit.

Wij adviseren u een nota weerstandvermogen op te stellen en daarin minimaal op te nemen:

- het proces van actualisatie van de risico's;
- de wijze van berekenen van het benodigde weerstandvermogen;
- de bepaling van het beschikbare weerstandvermogen;
- de ondergrens voor de ratio weerstandvermogen.

Het proces van risico-inschatting bij uw organisatie

In de begroting 2023 heeft de paragraaf Weerstandvermogen een nieuwe opzet gekregen. De kwantificering van de risico's is daarmee gewijzigd. De risico's worden jaarlijks door de controllers in samenwerking met de beleidsmedewerkers geactualiseerd.

Ons advies om de risico's in een gezamenlijke sessie met bijvoorbeeld het MT te bespreken, is door de organisatie niet overgenomen. De vermelding van de risico's in adviesnota's aan directiebestuur, College en Raad wordt voldoende geacht.

Wij adviseren u een expliciete koppeling te leggen tussen de vermelde risico's in de adviesnota's en het bepalen van de risico's voor het weerstandvermogen.

De voorschriften uit de BBV geven aan dat in de jaarstukken een toelichting gegeven moet worden van de risico's zoals vermeld in de begroting ten opzichte van de risico's in de jaarstukken.

Wij adviseren u een vergelijking tussen de risico's in de begroting 2024 en de jaarrekening 2024 op te nemen in de jaarrekening 2024.

De risico's die volgen uit de grondexploitaties lopen een separaat traject en worden niet meegenomen in het overzicht van de risico's in de paragraaf weerstandvermogen. Hierdoor is het benodigde weerstandvermogen te laag gepresenteerd.

Wij adviseren u de risico's op de grondexploitatie te integreren in het weerstandvermogen en niet te presenteren onder het kengetal grondexploitatie.

De kans dat de risico's op een overschrijding van het budget WMO en jeugd zich voordoet is getoond als 150%, evenals de ombuigingen van het Rijk. Als er 150% kans is dat zich iets voordoet, dan is dat een zekerheid, geen kans.

Wij adviseren u de kans tot maximaal 100% te laten zijn en anders budgettaire maatregelen te treffen.

Algemene beheersing: planning en control cyclus

De bepaling van het beschikbare weerstandvermogen bij uw organisatie

De algemene reserve wordt aangemerkt als het beschikbare weerstandsvermogen. De post onvoorzien, de onbenutte belastingcapaciteit en de stille reserves worden niet meegenomen in het beschikbare weerstandsvermogen. De onbenutte belastingcapaciteit wordt wel benoemd als onderdeel in het beschikbare weerstandsvermogen, maar vervolgens niet meegenomen in de berekening van de ratio.

Wij adviseren u een expliciete keuze te maken in de berekening van het beschikbare weerstandsvermogen inzake het wel of niet mee nemen van de onbenutte van de belastingcapaciteit.

De omvang van het beschikbare weerstandsvermogen ten opzichte van het benodigd weerstandsvermogen bij uw organisatie

De ratio van het beschikbare weerstandsvermogen (de algemene reserve) ten opzichte van het benodigde weerstandsvermogen (de risico's maal de kans) laat in de verschillende P&C documenten het volgende beeld zien:

P&C document	Ratio
Jaarrekening 2022	Niet opgenomen
Jaarrekening 2023	5,7
Begroting 2024	5,1
Begroting 2025	4,1

Dit geeft aan dat er meer beschikbaar weerstandsvermogen is dan risico's en daarmee voldoende.

Er is geen norm vastgesteld voor de minimale ratio binnen uw organisatie.

Toezicht provincie bij uw organisatie

In februari 2024 heeft de provincie de begroting 2024 beoordeeld en op basis daarvan aangegeven dat deze structureel en reëel in evenwicht is. Over het jaar 2024 voert de provincie regulier repressief toezicht uit. De provincie vraagt uw organisatie aandacht voor de realisatie van de bezuinigingen en de bestendige gedragslijn van de raming van de algemene uitkering.

Algemene beheersing: IT en informatiebeveiliging

IT-Omgeving

De IT-omgeving is volledig in eigen beheer. Er zijn diverse software applicaties voor de verschillende processen. Het niet goed functioneren van IT-systemen kan verstrekkingen hebben voor de dagelijkse werkzaamheden en dienstverlening aan burgers. Daarom is het van groot belang dat het directiebestuur regelmatig wordt geïnformeerd over de ontwikkelingen en voortgang op het gebied van IT. Door het directiebestuur actief te betrekken, kunnen zij beter geïnformeerde beslissingen nemen en strategische keuzes maken die bijdragen aan een stabiele en efficiënte IT-infrastructuur.

Om te anticiperen op mogelijke verstoringen van de bedrijfsvoering en maatregelen te nemen om de impact van deze verstoringen te minimaliseren adviseert wij u een continuïteitsplan op te stellen.

Daarnaast adviseert wij u het directiebestuur periodiek te voorzien van schriftelijke voortgangsinformatie.

IT-beleid

Een IT-beleid is een strategisch document dat richtlijnen en procedures vastlegt voor het beheer en gebruik van informatietechnologie binnen een organisatie. Het omvat aspecten zoals beveiliging, data management, software- en hardwaregebruik, en compliance met wet- en regelgeving. Een goed opgesteld IT-beleid is noodzakelijk omdat het helpt bij het waarborgen van de veiligheid en integriteit van gegevens, het minimaliseren van risico's, en het bevorderen van efficiëntie en consistentie in IT-processen. Bovendien zorgt het ervoor dat alle medewerkers dezelfde richtlijnen volgen, wat bijdraagt aan een stabiele en betrouwbare IT-omgeving die de organisatie ondersteunt in het behalen van haar doelen.

De Digitale Agenda 2024 van de gemeente Winterswijk is niet per se een IT-beleid, maar het bevat wel belangrijke richtlijnen en doelstellingen die betrekking hebben op de digitalisering binnen de gemeente. Het document richt zich op het bevorderen van een digitale samenleving en het verbeteren van digitale diensten voor inwoners en bedrijven. Hoewel het bredere maatschappelijke en technologische ontwikkelingen omvat, bevat het ook elementen die relevant zijn voor IT-beleid, zoals cybersecurity, data management en de inzet van nieuwe technologieën.

Wij adviseert u een IT-beleid op te stellen.

Applicatiebeheer

Uw organisatie werkt met zoveel mogelijk applicaties in de cloud. Het gebruik van cloudsoftware biedt voordelen, zoals kostenbesparingen door verminderde hardware- en onderhoudskosten, en verbeterde schaalbaarheid om snel in te spelen op veranderende behoeften. Daarnaast zorgt het voor betere toegankelijkheid, waardoor medewerkers overal en altijd kunnen werken. Cloudoplossingen kunnen betrouwbare back-up- en herstelopties bieden, wat het risico op gegevensverlies vermindert, voor zover dit is aangegeven in de Service Level Agreement.

Wij adviseert u een Service Level Agreement op te stellen met Centric, de software leverancier van onder meer de financiële administratie, waarin afspraken zijn opgenomen over onder meer back-up en herstel.

Algemene beheersing: IT en informatiebeveiliging

Gebruikersbeheer

Wij hebben de bevoegdheden per applicatie beoordeeld en komen tot de volgende autorisaties waarvan wij adviseren deze aan te passen:

- Rechten BNG: een medewerker is bevoegd tot het plaatsen van de eerste en de tweede handtekening
- Rechten Key2financien: de functioneel beheerder Key2F heeft alle rechten in Key2F en betaalrechten in de BNG.
- Rechten Key2financien: de business controller heeft de rechten nog uit de vorige functie, medewerker administratie
- Rechten ADP: de senior medewerker financieel beheer heeft alle rechten in de salarisadministratie;
- Rechten ADP: er zijn verscheidenen medewerkers welke een combinatie hebben van meerdere rollen in ADP, de salarisadministratie;
- Rechten aanpassen route facturen in key2financien: de controller heeft rechten om in Key2F de route van een factuur aan te passen.

Wij adviseren u, net als vorig jaar, periodiek de bevoegdheden in de verschillende applicaties te beoordelen en op te schonen.

Daarnaast adviseren wij u de uitdiensttreding direct te verwerken door de autorisaties in de systemen stop te zetten.

Logische toegangsbeveiliging

Logische toegangsbeveiliging omvat het gebruik van softwarematige maatregelen en protocollen om de toegang tot digitale systemen en gegevens te controleren en te beveiligen tegen ongeautoriseerde toegang. Het beleid bij uw organisatie dateert uit 2016.

Wij adviseren u het beleid inzake logische toegangsbeveiliging te actualiseren naar de huidige normen van 2024.

Informatiebeveiliging en AVG

Binnen de informatiebeveiliging is sprake van 2 rollen:

- Een Chief Information Security Officer (CISO):
als CISO definieer je de informatiebeveiligingsstrategie, gebaseerd op een risicomanagementbenadering en rekening houdend met de organisatiebehoefte, dreigingsbeeld en trends.
- Een Functionaris Gegevensbescherming (FG):
De FG controleert of de organisatie de AVG goed toepast en ziet erop toe dat betrokkenen hun privacyrechten kunnen uitoefenen.

Alhoewel de FG en de CISO in nauw overleg met elkaar werken, is het de taak van de CISO om passende beveiligingsmaatregelen te implementeren en aan de FG om hier toezicht op te houden. Wanneer dit eenzelfde persoon is kan er dus een belangenconflict optreden. Vanaf oktober 2024 is de rol van FG en CISO ondergebracht in 2 personen.

Algemene beheersing: IT en informatiebeveiliging

NIS2

De NIS2-richtlijn (Netwerk- en Informatiebeveiliging) is een Europese wet voor betere digitale veiligheid. Bedrijven en organisaties zijn verplicht hun netwerken en systemen beter te beschermen tegen aanvallen. Ook is het noodzakelijk om grote problemen, zoals een hack, te melden.

Er worden mechanismen ingesteld voor toezicht en handhaving op inrichting van de informatiebeveiliging. Een belangrijk onderdeel van NIS 2 is de training van medewerkers om een cultuur van waakzaamheid te creëren. Hierdoor kunnen werknemers proactief bedreigingen identificeren en hierop reageren. Deze punten helpen om de digitale weerbaarheid van organisaties te versterken en de veiligheid van essentiële diensten te waarborgen.

NIS2 zal voor Nederlandse organisaties gaan gelden via de nieuwe Cyberbeveiligingswet. Deze wet is nog niet definitief en zal naar verwachting medio 2025 van kracht worden.

De BIO2.0 (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) sluit nauw aan bij de NIS2-richtlijn. Beide kaders leggen de nadruk op het versterken van de digitale weerbaarheid en het melden van incidenten. Door de implementatie van BIO2.0 binnen uw organisatie, wordt ook voldaan aan de eisen van de NIS2-richtlijn.

Door vertrek van de CISO is op dit moment niet helder wat de status is van de invoering van NIS2.

Wij adviseren u de status van de noodzakelijke maatregelen voor de invoering van NIS2 te beoordelen:

- de status van de voorwaarden uit BIO2.0
- risicobeoordeling naar kwetsbaarheden
- versterking van de introductie NIS2 door cybersecuritymaatregelen, toegangsbescherming en incidentmanagement
- bewustwording te verhogen bij het personeel door aanscherping van het trainingsbeleid
- nader kennis nemen van de meldplicht
- te inventariseren hoe verantwoording wordt afgelegd aan de raad inzake informatiebeveiliging.

Algemene beheersing: Rechtmatigheidsverantwoording

Sinds 2023 is de rechtmatigheidsverantwoording verplicht voor alle lokale overheden. De rechtmatigheidsverantwoording helpt de raad bij het uitvoeren van de controlerende taak. Het College van B&W is verantwoordelijk voor het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. De verantwoording gaat nader in op de naleving van wet- en regelgeving door het College van B&W.

Een goede en tijdige (verbijzonderde) interne controle binnen de organisatie is essentieel om een deugdelijke grondslag voor de rechtmatigheidsverantwoording te verkrijgen. De accountant beoordeelt de getrouwheid van deze verantwoording. Het is van belang de verbijzonderde interne controle af te ronden voorafgaand aan de accountantscontrole van de jaarrekening.

Onze algemene indruk is dat uw organisatie goed voorbereid is op de rechtmatigheidsverantwoording door onder meer inschakeling van een externe partij op onderdelen.

Financiële verordening en controleverordening

De verantwoordingsgrens is 1%. Dit komt overeen met een bedrag van ongeveer € 1,2 miljoen. De financiële wordt aangepast ten opzichte van vorig jaar en zal voor eind 2024 aan de Raad worden voorgelegd. Melding van de overschrijdingen van de baten en onderschrijdingen van baten en lasten bij de jaarrekening wordt als tijdig aangemerkt.

Controleprotocol

Het voorstel om het controleprotocol te laten vervallen zal voor eind 2024 aan de Raad worden voorgelegd.

Normenkader

Het normenkader voor 2024 moet nog worden opgesteld. Deze wordt aan de raad ter vaststelling voorgelegd.

Intern controleplan

Om de rechtmatigheidsverantwoording een juiste basis te geven is het raadzaam voorafgaand aan de werkzaamheden een intern controleplan op te stellen waarin onder meer aangegeven wordt:

- Het theoretisch kader van de verbijzonderde interne controle;
- Welke processen onderkend worden en de daarbij behorende risico's;
- Wie verantwoordelijk is voor welk proces;
- Wat de hoofdlijnen van de interne controle per proces zijn;
- Wie eindverantwoordelijke is voor de verbijzonderde interne controle;
- Wie de verbijzonderde interne controle uitvoert, wanneer en wat de organisatorische positie van de interne controleur is;
- Wat de communicatielijnen over de bevindingen zijn;
- Hoe de opvolging van de bevindingen wordt bewaakt.

Uw organisatie heeft een Masterplan Verbijzonderde Interne Controle gemeente Winterswijk 2024 opgesteld. In dit Masterplan 2024 is de eindverantwoording voor de VIC expliciet benoemd en de noodzakelijke processen zijn aangevuld.

Wij adviseren u in het Masterplan de positionering van de medewerker VIC te benadrukken in het kader van de onafhankelijkheid.

Algemene beheersing: Rechtmatigheidsverantwoording

Voortgang verbijzonderde interne controle

De verbijzonderde interne controle wordt door de teams zelf uitgevoerd onder de verantwoordelijkheid van de teammanager. De VIC op Europese aanbestedingen is uitbesteed aan een externe partij. De medewerker VIC beoordeelt alle uitvoering. Voor de vastlegging van de verbijzonderde interne controle worden checklisten in Excel gebruikt.

De uitvoering van de verbijzonderde interne controle ligt op schema. De eerste 8 maanden van het jaar zijn afgerond. Over de uitkomsten is aan de concerncontroller gerapporteerd.

Vertaling normenkader naar toetspunten

Door het normenkader per wet / verordening te vertalen naar toetspunten, kunnen interne controlemaatregelen specifiek worden gericht op de naleving van specifieke wetten en regels. Dit maakt de controleprocessen doelgericht en efficiënt, waardoor de organisatie zich kan concentreren op de meest relevante aspecten van de wetgeving.

Deze relatie is in de controleplannen expliciet opgenomen.

Controlepunten WMO en jeugd

Bij een vergelijking tussen de toetspunten vertaald vanuit het normenkader en het huidige controleplan ontbreken een aantal toetspunten. Zoals onder meer de aansluiting met de factuur en het contract van de zorgaanbieder. Daarnaast worden een aantal essentiële stamgegevens van de ontvanger niet vermeld.

Wij adviseren u de controleplannen jeugd en WMO hierop aan te vullen.

VIC Europese aanbestedingen

De VIC op de juiste inkoopprocedure bij inkopen > € 214.000 is uitgevoerd door een externe partij. De voorlopige uitkomsten zijn gerecapituleerd, maar bevatten nog nader te onderzoeken actiepunten.

Wij adviseren u hierbij het volgende: !

- *Maak een zichtbare aansluiting tussen de inkopen in de financiële administratie en de spendanalyse;*
- *Zorg voor volledige spendanalyse, 4 jaar en inclusief eerder afgesloten contracten;*
- *Onderbouw de inkopen per crediteur naar de verschillende CPV-codes. Let daarbij op inhuur met dezelfde functie;*
- *Leg standpunten over de gevolgde inkoopprocedure vast in een zogenaamde position paper wanneer de gekozen inkoopprocedure anders is dan zou mogen worden verwacht.*

Intern inkoopbeleid

Wij adviseren u de toetsing op het interne inkoopbeleid toe te voegen aan het controleplan inkopen en betalingen. Deze uitkomsten hoeven niet meegenomen te worden in de rechtmatigheidsverantwoording, maar de kadernota rechtmatigheid schrijft voor dat over het veelvuldig niet naleven van de gids proportionaliteit wel gerapporteerd dient te worden in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Beheersing processen

Top 3 risico's voor de jaarrekeningcontrole

! 1. Basis op orde voor het opstellen van de jaarrekening

De kwaliteit van de definitief jaarstukken, het bijbehorende jaarrekeningdossier en de kennis over de inhoud is op basis van ervaringen van voorgaand jaar voor verbetering vatbaar. Dit betreft met name:

- de beheersbaarheid van de boekingen en het rekeningschema;
- de budgethoudersregeling;
- de sub administratie materiele vaste activa, waaronder de juiste indeling en omschrijving;
- Het overzicht kredieten en daarop gedane bestedingen;
- de onderbouwingen van de boekingen;
- de kwaliteit van de inhoud van de P&C documenten.

! 2. Prestatieleveringen inkoop

Bij inkopen is het belangrijk dat de prestatie waarvoor betaald wordt, ook geleverd is. Een prestatie akkoordverklaarder is hiervoor de aangewezen persoon. Uw gemeente kiest ervoor om facturen alleen door de budgethouder en een financieel medewerker te laten controleren. Het risico dat facturen betaald worden zonder prestatie, is hierdoor groter.

! 3. Prestatieleveringen WMO en Jeugd

Uw gemeente steunt voor de prestatieleveringen van de WMO en jeugdzorg op de productieverantwoordingen van de zorgaanbieders. Niet van alle zorgaanbieders wordt de productieverantwoording met controleverklaring (tijdig) ontvangen. Hierdoor zijn er onzekerheden over de geleverde zorg. Afgelopen jaren was deze onzekerheid zo hoog, dat dit bijna tot een verklaring met beperking leidde.

Inzicht in de ontwikkeling van de beheersing van de processen

In de komende pagina's nemen wij u mee in de bevindingen inzake de processen, de daaruit voortvloeiende risico's en onze aanbevelingen.

In onze vorige rapportages hebben wij diverse aanbevelingen gedaan om de risico's beter te beheersen. Tijdens onze controle hebben wij de opvolging van deze aanbevelingen vastgesteld. In komende pagina's geven wij per bevinding de voortgang van de opvolging van deze aanbevelingen weer. Het jaartal van ontstaan is per bevinding opgenomen.

Voor de risico's die directe gevolgen hebben voor de jaarrekening wordt dit separaat vermeld en aangeduid met dit teken indien van toepassing:
De kleuren geven de status van de opvolging weer:

Legenda	
	De organisatie heeft het advies opgevolgd en afgerond.
	De organisatie volgt het advies op. Het is onderhanden.
	Er is nog geen actie ondernomen.
	Het betreft een nieuwe aanbeveling.
	De organisatie gaat het advies niet opvolgen.

Risico's en aanbevelingen

Proces	Bevinding en risico	Aanbeveling	Follow up 2024
Inkopen Onderbouwing geleverde prestatie (ML 2018)	Budgethouders kopen zelf in én accorderen de factuur ook. Door het ontbreken van een scheiding tussen de goedkeuring van de geleverde prestatie en de autorisatie van de factuur wordt het risico gelopen dat er geld uit de organisatie gaat zonder dat daar een prestatie tegenover staat.	Wij <u>adviseren</u> u de inkopen uit de steekproef over januari tot en met mei nader te onderbouwen met bewijsstukken voor de levering van de goederen en diensten.	Onderhanden Op basis van de steekproef over de periode van januari tot en met augustus zijn de onderbouwingen van de geleverde prestaties aangeleverd. Hieruit kwam onder andere naar voren dat uren van inhuur niet consequent worden geautoriseerd en kosten niet in de juiste periode zijn geboekt. Over de laatste vier maanden van 2024 zal een aanvullende steekproef worden uitgevraagd.
Inkopen Contractenregister (ML 2019)	Het proces van aanbestedingen is belegd bij de budgethouders. Door het ontbreken van een signaleringsmiddel wordt het risico gelopen dat een aanbesteding niet of niet tijdig volgens de juiste spelregels wordt gedaan.	Wij <u>adviseren</u> u in de lijn toe te zien op de tijdigheid, volledigheid en de juistheid van de Europese aanbestedingen door het inrichten en gebruiken van een contractenregister en een aanbestedingskalender.	Onderhanden

Risico's en aanbevelingen

Proces	Bevinding en risico	Aanbeveling	Follow up 2024	
Betalingen Interne controle (ML 2023)	Bij het klaar zetten van de betalingen in de BNG is een geautomatiseerde controle ingericht met een zogenaamde SHA1-code. De persoon die de tweede handtekening zet, voert geen interne controle uit op de juiste SHA-1 code.	Wij <u>adviseren</u> u schriftelijk de interne controle met de SHA1-code vast te leggen.	Gereed	
	Hierdoor ontstaat het risico dat de persoon van de 1 ^e handtekening onterecht betalingen heeft klaar gezet.	Wij <u>adviseren</u> u gebruik te maken van het controlegetal SHA-256. SHA-256 is veiliger dan SHA-1 vanwege een langere hash-lengte, een complexer algoritme, bekende kwetsbaarheden in SHA-1, en bredere ondersteuning.	Nieuwe aanbeveling	
Betalingen Spoedbetaling (ML 2023)	Een aanschaf cadeaubonnen voor een ambtsjubileum is contant uitbetaald aan een medewerker via een spoedbetaling. Hierdoor ontstaat het risico dat er teveel contant geld in de organisatie in omloop komt en betalingen aan personeel niet via de salarisadministratie worden verwerkt.	Wij <u>adviseren</u> u het gebruik van contant geld en spoedbetalingen te reduceren tot een minimum.	Onderhanden	

Risico's en aanbevelingen

Proces	Bevinding en risico	Aanbeveling	Follow up 2024
Materiele vaste activa Afschrijving (AV 2021)	Sinds 2017 is er een budget voor aanschaf van kantoormeubilair stadskantoor. Tot en met 2022 is er voor € 103.000 aangeschaft. In 2023 is er een krediet van € 712.000 beschikbaar waarvan een beperkt deel tot op heden is besteed. Er is tot dusver niet afgeschreven op dit totale actief omdat het 'project' nog niet is afgerond. Echter is het eerste kantoormeubilair in 2017 besteld en geleverd. Door het langzaam laten vollopen van het krediet wordt activa niet tijdig geactiveerd. Hierdoor ontstaat het risico dat er onterecht niet wordt afgeschreven.	Wij <u>adviseren</u> u de afschrijvingslast en de afschrijving van alle materiële vaste activa opnieuw te beoordelen.	Onderhanden Afgelopen jaren is een aantal keren de subadministratie doorgelopen op juistheid afschrijvingstermijnen in relatie tot de nota waarderen en afschrijven. Deze actie zal ook in 2024 worden uitgevoerd. .
Materiele vaste activa Bestaan activa items (AV 2022)	In de subadministratie zijn diverse materiële vaste activa opgenomen met een onduidelijke omschrijving. In de Nota “Waarderen en afschrijven vaste activa gemeente Winterswijk 2020” staat dat eens per 3 maanden middels een aselechte steekproef en een fysieke controle wordt gecontroleerd dat het activum nog steeds aanwezig is.	Wij <u>adviseren</u> u een toets uit te voeren op het bestaan van de activa-items.	Nog geen actie op ondernomen

Risico's en aanbevelingen

Proces	Bevinding en risico	Aanbeveling	Follow up 2024	
Salarisadministratie Pensioenen (ML 2023)	Er wordt niet gecontroleerd of de mutaties in het pensioen (aan- en afmeldingen en salarisaanpassingen) juist en tijdig worden verwerkt door ABP. Hierdoor ontstaat het risico dat medewerkers niet (juist) verzekerd zijn bij de pensioenmaatschappij.	<i>Wij <u>adviseren</u> u de verwerking van de aan- en afmelding van de pensioenen en de mutaties in salarissen bij ABP maandelijks te toetsen.</i>	Maandelijks vindt een (zichtbare) toetsing op de aan- en afmeldingen bij het pensioenfonds plaats.	
Salarisadministratie Juist salaris (ML 2023)	Bij de toetsing tussen het contractuele salaris en het werkelijke salaris van een nieuwe medewerker hebben wij geconstateerd dat het uitbetaalde salaris niet conform de CAO was. Hierdoor ontstaat het risico dat meerdere nieuwe medewerkers te laag salaris ontvangen. Overigens is de betroffen omissie door HR bij het uitvoeren van interne controle opgemerkt en hersteld.	<i>Wij <u>adviseren</u> u alle salarissen van nieuwe medewerkers te toetsen op de toepassing van de juiste CAO-tabel.</i> <i>Wij <u>adviseren</u> u interne controle toe te passen op de tijdigheid van de aanpassing van de CAO-tabel in ADP.</i>	Gereed Maandelijks vindt een (zichtbare) deelwaarneming plaats op de salarissen van indiensttreiders, uitdiensttreiders en overige structurele mutaties. Nieuwe aanbeveling	

Risico's en aanbevelingen

Proces	Bevinding en risico	Aanbeveling	Follow up 2024
Salarisadministratie Boeking salariskosten (ML 2022)	Vanaf 2022 wordt de salarisadministratie gevoerd in ADP. De hieruit voort komende journaalposten zijn tot en met oktober 2022 nog niet opgenomen in de financiële administratie. De te maken journaalpost past niet in de toekomstige inrichting van de financiële administratie, welke overigens pas in 2023 zal worden gebruikt. De invoer van de premies is intern wel getoetst, maar deze interne controle is niet zichtbaar vastgelegd. Er is tussentijds nog geen aansluiting gemaakt tussen de financiële administratie en de cumulatieve loonstaten. Hierdoor ontstaat het risico dat de salariskosten in de exploitatie niet aan sluiten met de salarisadministratie.	Wij <u>adviseren</u> u interne controle op de juistheid van de ingevoerde premies vast te leggen.	Gereed De interne controle op de juistheid van de ingevoerde premies is uitgevoerd en vastgelegd.
		Wij <u>adviseren</u> u de afloop van de hieruit voortvloeiende balansposten te beoordelen.	Onderhanden Met de maandelijkse afsluiting zal dit worden opgepakt.
		Wij <u>adviseren</u> u een aansluiting te maken tussen de salarisadministratie en de financiële administratie.	Onderhanden Met de maandelijkse afsluiting zal dit worden opgepakt.

Risico's en aanbevelingen

Proces	Bevinding en risico	Aanbeveling	Follow up 2024	
Salarisadministratie Bruto netto (ML 2024)	De organisatie voert geen bruto-netto controle. Hierdoor bestaat het risico dat de bedragen op de loonstrook onjuist berekend zijn.	<i>Wij <u>adviseren</u> periodiek bruto-netto controles uit te voeren op de juistheid van de personeelslasten (niet alleen op indiensttredders).</i>	Nieuwe bevinding en aanbeveling	
Omgevings - vergunningen Software applicatie (ML 2024)	Voor het heffen en innen van lokale heffingen wordt de applicatie RX.Mission gebruikt. Echter worden er ook lokale heffingen buiten de applicatie om gefactureerd. Dit zorgt voor onvolledigheid in de registratie van de lokale heffingen. Hierdoor ontstaat er een risico op fouten (miscalculaties, het niet juist toepassen van tarieven of het mislopen van inkomsten).	<i>Wij <u>adviseren</u> u de processen zo in te richten dat alle heffingen binnen de applicatie RX.Mission worden verwerkt.</i>	Nieuwe bevinding en aanbeveling	

Risico's en aanbevelingen

Proces	Bevinding en risico	Aanbeveling	Follow up 2024	
Lokale heffingen Toeristenbelasting (ML 2023)	Er wordt steekproefsgewijs interne controle uitgevoerd op de juistheid van de registratie overnachtingen door hotels, B&B's en campings. Deze interne controle wordt echter niet zichtbaar vastgelegd waardoor het risico ontstaat dat gezegd wordt dat de interne controle wordt uitgevoerd, maar niet werkelijk wordt uitgevoerd.	<i>Wij <u>adviseren</u> u de steekproefsgewijze interne controle op de toeristenbelasting schriftelijk vast te leggen.</i>	Nog geen actie op ondernomen	
Lokale heffingen Tarief rioolheffing (ML 2023)	Bij de rioolheffing is in VRiS een tarief van € 2,82 voor meerverbruik opgenomen. Echter in de verordening rioolheffing is niets over meerverbruik opgenomen. Hierdoor ontstaat het risico dat meerverbruik onrechtmatig wordt opgelegd.	<i>Wij <u>adviseren</u> u de verordening en het VRIS op elkaar af te stemmen.</i>	Nog geen actie op ondernomen	
Lokale heffingen Software applicatie (ML 2024)	Voor het heffen en innen van lokale heffingen wordt de applicatie VRiS gebruikt. Echter worden er ook lokale heffingen buiten de applicatie om gefactureerd. Dit zorgt voor onvolledigheid in de registratie van de lokale heffingen. Hierdoor ontstaat er een risico op fouten (miscalculaties, het niet juist toepassen van tarieven of het mislopen van inkomsten).	<i>Wij <u>adviseren</u> u de processen zo in te richten dat alle heffingen binnen de applicatie VRIS worden verwerkt.</i>	Nieuwe bevinding en aanbeveling	

Risico's en aanbevelingen

Proces	Bevinding en risico	Aanbeveling	Follow up 2024
WMO Identificatie (ML 2022)	De wijze waarop de gemeente de identiteit bij verstrekkingen uit de WMO moet vaststellen is dwingend voorgeschreven in de wetgeving. Er moet zekerheid worden verkregen over de nationaliteit van de aanvrager, diens nationaliteit en verblijfstitel. Bij het niet of onjuist vaststellen van de identiteit is er onzekerheid over de rechtmatigheid van de verstrekte voorziening en daarmee een getrouwheidsfout.	<i>Wij <u>adviseren</u> u na inzage de aard, het nummer van het ID-bewijs en de geldigheidsduur in het clientdossier vast te leggen.</i>	Onderhanden In Suite wordt de vaststelling van de identiteit van nieuwe klanten vastgelegd. In de controleplannen van de VIC is de vaststelling van de identiteit opgenomen.
WMO en Jeugd Detailcontroles (ML 2024)	Bij de detailcontroles zijn een aantal formele rechtmatigheidsfouten geconstateerd: - Niet ondertekende aanvraagformulieren - Niet tijdig opgestelde / verstrekte beschikkingen	<i>Wij <u>adviseren</u> u de formele rechtmatigheidsaspecten van de WMO en jeugd aan te scherpen.</i>	Nieuwe bevinding en aanbeveling

Aandachtspunten jaarrekeningcontrole

Op basis van de beoordeling van de interne processen en controles vragen we aandacht voor de volgende punten bij de voorbereiding van de jaarrekeningcontrole.

SKN aanleverportaal

De op te leveren documenten voor de jaarrekeningcontrole vragen wij op via het SKN-aanleverportaal. Begin december 2024 krijgt u hiervoor toegang.

Tijdigheid voorbereidingen

De tijdigheid van de voorbereiding voor de definitief jaarrekening en het jaarrekeningdossier.

Afronding van de verbijzonderde interne controle

De afronding van de verbijzonderde interne controle, met name Europese aanbestedingen en WMO / jeugd.

VIC op Europese aanbestedingen

Een zichtbare aansluiting vast te leggen tussen de financiële administratie en de spendanalyse. De spendanalyse tijdig uit te voeren op alle inkopen over de afgelopen 4 jaar en de verschillende inkopen per CPV-code goed te onderbouwen.

Onderbouwing geleverde prestaties voor inkopen

De onderbouwing van de geleverde prestaties bij de inkopen over de laatste maanden van 2024.

Paragraaf weerstandsvermogen: risico's begroting versus jaarrekening

Een vergelijking tussen de risico's in de begroting 2024 en de jaarrekening 2024 op te nemen in de jaarrekening 2024 en een uitleg wat er met risico's van het afgelopen jaar is gebeurd.

Paragraaf weerstandsvermogen: risico's grondexploitatie

De risico's op de grondexploitatie te integreren in het benodigd weerstandsvermogen en niet te presenteren onder het kengetal grondexploitatie.

Paragraaf weerstandsvermogen: kengetal grondexploitatie

Het kengetal 'grondexploitatie' te berekenen op de juiste basis, namelijk de baten exclusief onttrekkingen aan reserves.

Paragraaf weerstandsvermogen: risico is maximaal 100%

De kans op de risico's te reduceren tot maximaal 100%

Planning

De jaarrekeningcontrole is gepland in week 11 en 12.

Aandachtspunten jaarrekeningcontrole

Beleidsindicatoren

In de bijlage van de beleidsindicatoren per beleidsindicator het bijbehorende programma te vermelden.

WNT verantwoording

De tijdelijke rol van de griffier bij de gemeente Oost Gelre en de wisseling van gemeentesecretaris juist verwerken in de WNT verantwoording in de jaarrekening.

Verlofuren

Het openstaand verlofsaldo te analyseren en te verantwoorden in de paragraaf bedrijfsvoering.

Aansluiting RX.Mission met financiële administratie

Een aansluiting te maken tussen de verantwoorde omzet in RX.Mission en de financiële administratie.

Normenkader

De vaststelling van het normenkader door de Raad.

Single Information Single Audit (SiSa)

De aanlevering van de juiste documenten bij de verschillende SiSa-regelingen. Daarbij is speciale aandacht voor het aantonen van de rechtmatigheid van de bestedingen belangrijk.

IV3

Een aansluiting tussen IV3 en de gewaarmerkte jaarrekening.

Planning

De controle van ZOOV is gepland in week 8.

Actualiteiten

Uw organisatie heeft continu te maken met veranderende wet- en regelgeving. In een notendop brengen wij brengen u de volgende ontwikkelingen specifiek onder uw aandacht. Indien u meer informatie wenst, kunt u zich richten tot het controleteam, zij helpen u verder.

Rechtmatigheidsverantwoording en de wijzigingen BBV

Op 23 augustus 2024 zijn de wijzigingen in het BBV en BADO in verband met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording, voor advisering voorgelegd aan de Raad van State. De wijzigingen hebben voor de jaarrekening 2024 en de accountantscontrole nog geen gevolgen, zodat bijvoorbeeld de materialiteit ongewijzigd blijft waarmee gecontroleerd wordt, namelijk 1% voor fouten en 3% voor onzekerheden. Ook de bandbreedte voor de verantwoordingsgrens bij de rechtmatigheidsverantwoording blijft ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande verslagjaar, dus de keuze tussen 1% tot 3%.

Naar aanleiding van het verslagjaar 2023 heeft de Commissie BBV diverse feedback ontvangen, wat heeft geleid tot aanpassingen in de Kadernota Rechtmatigheid 2024. De herziene kadernota is op 22 oktober 2024 gepubliceerd. De belangrijkste wijzigingen zijn:

1. Een voorbeeldoverzicht voor het inzichtelijk maken van begrotingsonrechtmatigheden.
2. Verduidelijking van wanneer overschrijdingen als onrechtmatig of acceptabel worden beschouwd.
3. Tekstuele aanpassingen in de modelverantwoording met betrekking tot niet rechtmatig verantwoorde baten, lasten en balansmutaties.
4. Een aangepast hoofdstuk om het bestuurlijk belang van rechtmatigheid voor raadsleden te verduidelijken.
5. Het uitsluiten van geconstateerd misbruik in de rechtmatigheidsverantwoording, mits de financiële effecten zijn tenietgedaan, met inzicht via de paragraaf bedrijfsvoering.

Notities commissie BBV

De volgende notities zijn in 2024 herzien door de commissie BBV. Onderstaand is kort weergegeven wat er is veranderd:

• Notitie Overhead (ingangsdatum boekjaar 2025 (GR: 2026))

De definitie van overheadkosten is verduidelijkt. Dit helpt gemeenten om overheadkosten consistent en transparant te rapporteren.

• Notitie Rente (ingangsdatum boekjaar 2025)

De rentelasten van de grondexploitaties worden vanaf boekjaar 2025 anders berekend. Tot en met 2023 mocht alleen de werkelijke rente over vreemd vermogen, naar rato, aan de grondexploitaties worden toegerekend. Vanaf 2025 vervalt dit onderscheid en wordt de rente toegerekend op basis van de reguliere omslagrente. Voor 2024 mag er gekozen worden tussen beide methodes.

• Notitie Grondexploitatie (ingangsdatum boekjaar 2024 en 2025)

De notitie is geactualiseerd op de volgende punten:

- Om beter aan te sluiten bij de Omgevingswet is de notitie geactualiseerd. De inwerkingtreding hiervan is 2024.
- Als gevolg van de notitie overhead en de notitie rente is de notitie grondexploitatie aangepast ten aanzien van de toerekening rente en overhead. De inwerkingtreding hiervan is 2025.
- Daarnaast is verduidelijkt dat de POC-methode (percentage of completion) alleen mag worden toegepast wanneer de resterende looptijd van de grondexploitatie korter is dan 10 jaar. De inwerkingtreding hiervan is 2025.

Actualiteiten

Ontwikkelingen SiSa

In 2024 blijft de SiSa-methodiek (Single Information, Single Audit) een essentieel instrument voor gemeenten om transparant te rapporteren aan de Rijksoverheid over de besteding van hun middelen.

Uit het hoofdlijnenakkoord blijkt dat veel specifieke uitkeringen (SPUK) zullen worden overgeheveld naar het gemeentefonds in 2026. Deze verandering is bedoeld om de beleidsvrijheid van gemeenten te vergroten en tegelijkertijd de administratieve lasten te verlagen. Met de overheveling wordt er een efficiëntiekorting van 10% toegepast op de uitkering, wat betekent dat gemeenten met minder middelen zullen moeten werken. Enkele SPUKs zijn uitgezonderd of zullen nog na 2026 doorlopen. Voorbeelden hiervan zijn onderwijshuisvesting, WMO, jeugdzorg en opvang ontheemden Oekraïners.

Afschaffing verlaagd btw-tarief

Vanaf 1 januari 2026 vervalt het verlaagde btw-tarief van 9% voor cultuur, media, logies (zoals hotels en vakantiewoningen), boeken en sport. Het standaardtarief van 21% gaat dan gelden. Er zijn enkele uitzonderingen: bioscopen, circussen, kampeerterreinen en dagrecreatie (zoals attractieparken en dierentuinen) blijven onder het verlaagde tarief van 9% vallen.

De wijziging van het btw-tarief hangt af van wanneer de dienst wordt geleverd, niet van wanneer de betaling wordt ontvangen. Dus als je in 2025 een ticket verkoopt voor een voorstelling in 2026, geldt in 2025 al het tarief van 21%.

Duurzaamheidsverslaggeving

De Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) is een Europese wet die bedrijven verplicht om te rapporteren over hun duurzaamheidsprestaties.

Dit betekent dat ze moeten laten zien hoe ze omgaan met milieu, sociale zaken en bestuur (ESG: Environmental, Social, Governance). Hoewel de CSRD niet direct geldt voor de publieke sector, krijgen overheidsinstanties er wel veel mee te maken. Dit komt door hun rol in de keten, hun invloed op de omgeving en hun verantwoordelijkheid voor de belangen van inwoners.

Decentrale overheden in Nederland spelen een cruciale rol in de overgang naar een duurzame toekomst, omdat zij beslissingen nemen die de lokale leefomgeving direct beïnvloeden. Dit omvat besluiten over woningbouwprojecten, de aanleg van groene ruimtes en het bevorderen van duurzame energiebronnen zoals zonne- en windenergie. Veel van deze overheden hebben echter geen gestructureerde manier om over duurzaamheid te rapporteren. Dit gebrek aan rapportage belemmert de transparantie en verantwoording, wat essentieel is voor een effectief duurzaamheidsbeleid. De huidige rapportages zijn vaak inconsistent en beperkt, met een focus op beleidsvoornemens in plaats van concrete resultaten. Daarnaast ontbreekt het vaak aan kwantitatieve data, wat het moeilijk maakt om de werkelijke impact van duurzaamheidsmaatregelen te beoordelen.

De CSRD heeft als doel te zorgen voor meer transparantie, waardoor iedereen kan zien hoe organisaties bijdragen aan een duurzame toekomst. Voor de publieke sector is dit ook belangrijk.

Duurzaamheid en de verschillende thema's Environmental, Social en Governance, zijn onderwerpen die van groot belang zijn in de publieke sector. Deze thema's krijgen steeds meer aandacht omdat ze essentieel zijn voor een duurzame en verantwoorde toekomst. De CSRD kan de publieke sector helpen om transparanter te zijn over hun duurzaamheidsprestaties, wat essentieel is voor het opbouwen van vertrouwen bij het publiek en het bevorderen van een duurzame toekomst.

Afsluiting

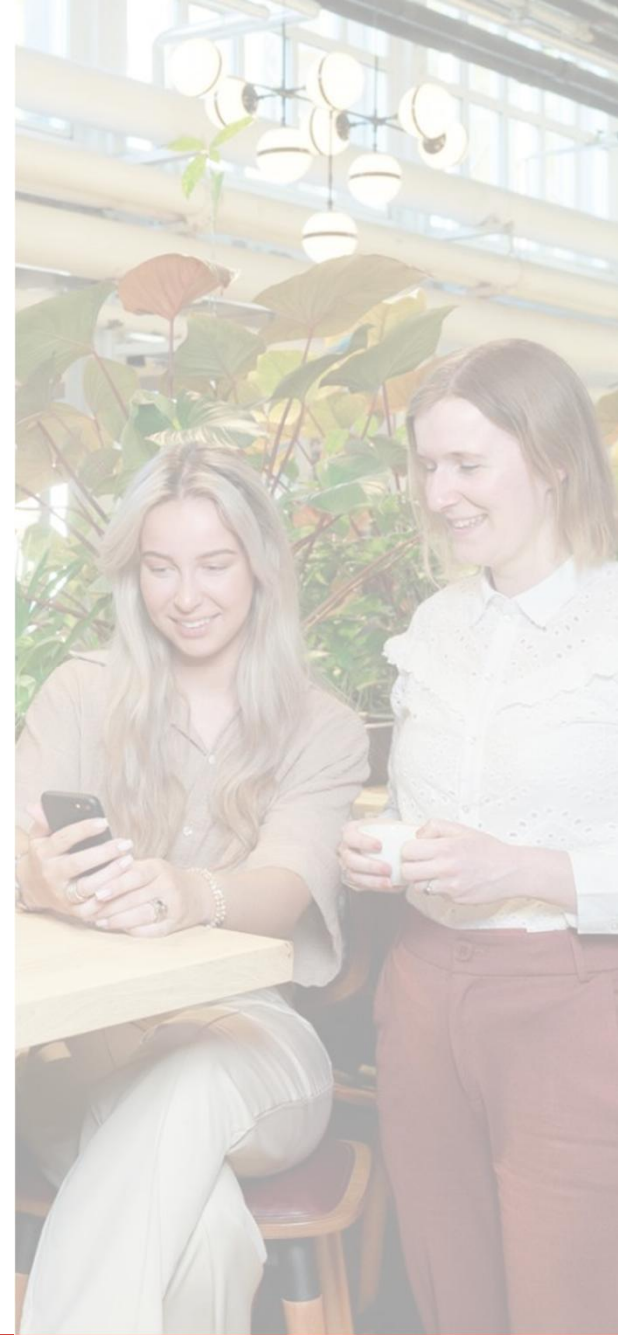
Afsluiting

Deze managementletter is opgesteld na overleg met betrokken medewerkers en is besproken met de directie en de financiële raadscommissie. We vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en zijn graag bereid nadere informatie te verstrekken.

Mede namens het team van Stolwijk Kelderman wil ik onze waardering uitspreken voor de samenwerking met uw organisatie tijdens de interimcontrole. Dank voor het vertrouwen in ons. We kijken uit naar toekomstige samenwerking om uw doelen te bereiken.

Met vriendelijke groet,
Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

mw. H.G.J. de Feiter-Aalderink RA

Samen bouwen aan duurzaam succes

Als ondernemer, manager of bestuurder dealt u dagelijks met veranderingen. Dan is het prettig om voor cijfers, financiële processen en fiscale vraagstukken zekerheid in te bouwen. Wij zijn graag die specialist dichtbij, die altijd een extra stap voor u zet en die naast de data altijd de mens ziet.

▼ Zullen we samen bouwen aan uw duurzame succes?